

27. prosince SV. JANA, APOŠTOLA A EVANGELISTY

2. třída – barva bílá

Statio: Bazilika Santa Maria Maggiore

Sv. apoštol Jan byl synem Zebedeových a rodným bratrem sv. apoštola Jakuba. Oběma bratřím dal Ježíš přízvisko „synové hromu“ (Mk 3, 17). Povoláním byli rybáři na Genezaretském jezeře (Mk 1, 19). Sice jim nebylo přislibeno čestné místo, o které prosila jejich matka Pána Ježíše (Mt 20, 23), ale přesto patřili k užšímu kruhu apoštolů, neboť jen sv. Petr, Jakub a Jan byli svědky vzkříšení dcery Jairovy (Mk 5, 37), proměnění Páně na hoře Tábor (Mk 9, 2) a úzkosti Páně na hoře Olivetské (Mk 14, 33). Jako učedník, kterého Ježíš obzvláště miloval, spočíval sv. Jan při Poslední večeři na hrudi Ježíšově. (Jan 13, 25). Byl jediným apoštolem, který vytrval u kříže, a jemu Ježíš z kříže svěřil do péče svou Matku (Jan 19, 26). Po Zmrtvýchvstání přišel na základě zprávy od sv. Maří Magdaleny společně se sv. Petrem, jako prvním apoštolem, k prázdnému hrobu a „uviděl a uvěřil“ (Jan 20, 8). Sv. Pavel jej jmenuje mezi „sloupy“ mladé Církve v Jeruzalémě (Gal 2, 9). Mladší podání svědčí o přítomnosti sv. Jana v Efezu, kde měl sepsat své Evangelium a tři epistoly. Symbolem sv. Jana je orl. O orlech se říká, že mohou pouhým zrakem pohlédnout na slunce. Prolog Evangelia sv. Jana je totiž jako orlí pohled do nitra Božství. Kolem r. 95, během pronásledování za císaře Domitiána, měl sv. Jan v Římě v místě u Latinské brány přežít lázeň, spočívající v ponoření do rozpáleného oleje, a byl proto deportován na ostrov Patmos. Zde, ve vysokém věku sepsal své zjevení poledních věcí do biblické knihy s názvem Apokalypsa. (Zjev 1, 9). Po smrti Domitiána se vrátil do Efezu a ve stáří stále opakoval slova: „*Moje děti, milujte se navzájem*“ Když se jej jeho učedníci ptali: „*Mistře, proč to říkáš neustále?*“, odpověděl jim: „*Protože je to přikázání Boží, které jediné stačí, když je plníme*“. Sv. Jan zemřel jako poslední apoštol ve věku 101 v Efezu.

Introitus – vstupní antifona *Sir 15, 5*

IN MÉDIO ECCLÉSIAE aperuit os eius: et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus: stolam glóriæ induit eum. **Ps. 91, 2** Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. **∟** Glória Patri.

Uprostřed Církve otevřel ústa a Pán jej naplnil duchem moudrosti a poznání, oděl ho rouchem slávy. **Žalm 91, 2** Dobré je chválit Pána a oslavovat tvé jméno, Nejvyšší. **∟** Sláva Otcí.

Oratio – vstupní modlitba

Ecclesiám tuam, Dómine, benígnus illústra: ut, beáti Ióánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

Pane, projasni milostivě svou Církev, aby osvícena naukou tvého svatého apoštola a evangelisty Jana, dosáhla věčných darů. Skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Připomínka oktávu Vánoc

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem Natívitatis líberet; quos sub peccáti iugo vetústa sérvitus tenet. Per eúndem Dóminum.

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, aby tělesné znovuzrození tvého Jednorozeného nás vysvobodilo ze starého otroctví, ve kterém nás drží jeho hříchu. Skrze téhož Pána našeho.

Lectio – čtení *Sir 15, 1-6*

Léctio libri Sapiéntiæ. Qui timet Deum, faciét bona: et qui cóntinens est iustítiæ, apprehéndet illam, et obviábit illi quasi mater honorificáta. Cibábit illum pane vitæ et intelléctus, et aqua sapiéntiæ salutáris potábit illum: et firmábitur in illo, et non flectétur: et continébit illum, et non confundétur: et exaltábit illum apud próximos suos, et in médio ecclésiæ apériet os eius, et adimplébit illum spírítu sapiéntiæ et intelléctus, et stola glóriæ véstiet illum. Iucunditátem et exultatiónem thesaurizábit super illum, et nómine æténo hereditábit illum, Dóminus, Deus noster.

Čtení knihy Moudrosti. Kdo se bojí Pána, činí dobro, a kdo zachovává spravedlnost, dosáhne ji. Vyjde mu vstříc jako vážená matka. Nasytí ho chlebem rozvahy, napojí ho vodou moudrosti. Je mu oporou, takže nezakolísá, spolehne se na ni, a nebude zahnanben. Ona jej povýší u jeho druhů a uprostřed shromáždění mu otevře ústa, naplní ho duchem moudrosti a rozumu, a oděje ho rouchem slávy. Nashromáždí mu radost a vrcholný jásot a věčné jméno jako dědictví mu dá Bůh, náš Pán.

Graduale *Jan 21, 23-19*

Exiit sermo inter fratres, quod discipulus ille non móritur: et non dixit Iesus: Non móritur. **Ÿ** Sed: Sic eum volo manére, donec véniam: tu me séquere.

Allelúia, allelúia. **Ÿ** *Ibid., 24* Hic est discipulus ille, qui testimónium pérhibet de his: et scimus, quia verum est testimónium eius. Allelúia.

Mezi bratry se rozšířila řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš však neřekl: „Nezemře“, **Ÿ** nýbrž: „Jestliže chci, aby on zůstal, až přijdu, ty mě následuj!“

Aleluja, aleluja. **Ÿ** *Jan 21, 24* To je ten učedník, který o tom všem vydává svědectví, a víme, že jeho svědectví je pravdivé. Aleluja.

Evangelium *Jan 21, 19-24*

Sequéntia sancti Evangélii secundum Ioánnem. In illo tempore: Dixit Iesus Petro: Séquere me. Convérsus Petrus vidit illum

Pokračování sv. Evangelia podle Jana. Za onoho času řekl Ježíš Petrovi: „Následuj mě!“ Petr se obrátil a viděl, jak za ním jde

discípulum, quem diligébat Iesus, sequéntem, qui et recúbuit in cena super pectus eius, et dixit: Dómine, quis est qui tradet te? Hunc ergo cum vidísset Petrus, dixit Iesu: Dómine, hic autem quid? Dicit ei Iesus: Sic eum volo manére, donec véniam, quid ad te? tu me séquere. Exiit ergo sermo iste inter fratres, quia discípulus ille non móritur. Et non dixit ei Iesus: Non móritur; sed: Sic eum volo manére, donec véniam: quid ad te? Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his, et scripsit hæc: et scimus, quia verum est testi-

učník, kterého Ježíš miloval a který ležel při večeři na jeho prsou a zeptal se: „Pane, kdo tě zradí?“ Když ho tedy Petr viděl, zeptal se Ježíše: „Pane, a co on?“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš? Ty mě následuj!“ Mezi bratry se proto rozšířila řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš však Petrovi neřekl: „Nzemře“, ale: „Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš?“ To je ten učedník, který o tom všem vydává svědectví a to všechno zaznamenal - a víme, že jeho svědectví je pravdivé.

Offertorium – antifona k obětování *Žalm 91, 13*

Iustus ut palma florébit: sicut cedrus, quæ in Líbano est, multiplicábitur.

Spravedlivý pokvete jako palma, poroste jako libanonský cedr.

Secreta – tichá modlitba

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in eius tibi solemnitáte deférimus, cuius nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum.

Pane, přijmi dary, které ti přinášíme o svátku toho, v něhož důvěřujeme, že pod jeho záštitou se nám dostane pravé svobody. Skrže našeho Pána Ježíše Krista.

Připomínka oktávu Vánoc

Obláta, Dómine, múnera, nova Unigéniti tui Nativitáte sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per eúndem Dóminum.

Obětované dary, Hospodine, znovuzrozením svého Jednorozeného posvěť, a nás očisť od poskvrn našich hříchů. Skrže téhož Pána našeho.

Preface (a modlitba Communicátes v mešním kánonu) pro dobu vánoční.

Communio – antifona k přijímání *Jan 21, 23*

Exiit sermo inter fratres, quod discipulus ille non móritur: et non dixit Iesus: Non móritur; sed: Sic eum volo manére, donec Mezi bratry se rozšířila řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš však neřekl: „Nezemře“, nýbrž: „Chci, aby on zůstal, až já přijdu.“

Postcommunio – modlitba po přijímání

Refecti cibo potúque cælésti, Deus noster, te súpplices deprecámur: ut, in cuius hæc commemoratióne percépimus, eius muniámur et précibus. Per Dóminum. Pokorně tě prosíme Pane, když jsi nás osvěžil nebeským pokrmem a nápojem, ať se nám dostává ochrany na prosby toho, na jehož památku jsme tyto dary přijali. Skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Připomínka oktávu Vánoc

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut natus hódie Salvátor mundi, sicut divínæ nobis generatiónis est auctor; ita et immortalitátis sit ipse largítor: Qui tecum vivit. Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby dnes narozený Spasitel světa, jako je nám původcem božského zrození, byl také dárce nemrtelnosti. Jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh.

ŽEHNÁNÍ VÍNA KE CTI SV. APOŠTOLA JANA EV.

Latinský text odpovídá *Rituale Romanum*.

Zlatá legenda vypráví, že sv. Jan se zdráhal v Artemidině chrámě v Efezu obětovat bohyni Artemis. Proto mu pohanský kněz podal pohár s otráveným vínem. Sv. Jan nad ním učinil znamení kříže a z kalicha vyšel jed v podobě hada. Na základě tohoto podání se dnes žehná víno.

Na konci Mše sv., po posledním Evangeliu, odloží kněz pouze manipul. Potom požehná víno, které si lidé přinesli. Pokud se žehnání koná mimo Mši, kněz obléká na rochetu bílou štolu.

Podle starobylého ritu pražské provincie, po recitaci Prologu Janova Evangelia, pokračoval kněz ještě druhou kapitolou o proměnění vody ve víno při svatbě v Káni galilejské a přidal k tomu závěr Evangelia podle sv. Marka.

Evangelium Jan 2, 1-11

Za onoho času byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“ Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte džbány vodou!“ Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: „Teď naberte a doneste správci svatby!“ Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno - nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří načerpali vodu, to věděli - zavolal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapijí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.“ To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili.

Evangelium Mk 16, 14-20

Za onoho času se Ježíš zjevil jedenácti apoštolům, když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady do ruky, a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vkládat ruce, a uzdraví se.“ Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znameními, která je provázela.

✠ Slovy svatého Evangelia nechť jsou shlazena naše provinění.

✠ Chvála tobě, Kriste.

Žalm 22

Dóminus regit me, et nihil mihi déerit: * in loco páscuæ ibi me collocávit.

2. Super aquam refectiõnis educávit me: * ánimam meam convertit.

3. Dedúxit me super sémitas iustitiæ, * propter nomen suum.

Hospodin mi kraluje, nic nepostrádám, * dává mi prodlévat na svěžích pastvinách.

2. K vodám osvěžení mě vodí, * občerstvuje mou duši.

3. Vede mě po stezkách spravedlnosti, * pro svoje jméno.

4. Nam, et si ambulávero in mé-
dio umbræ mortis, † non timébo
mala: *quóniam tu mecum es.

5. Virgá tua, et báculus tuus: *
ipsa me consoláta sunt.

6. Parásti in conspéctu meo
mensam, * advérsus eos, qui trí-
bulant me.

7. Impinguásti in óleo caput
meum: * et calix meus inébrans
quam præclárus est!

8. Et misericórdia tua subsequé-
tur me * ómnibus diébus vitæ
meæ:

9. Et ut inhábitem in domo Dó-
mini, * in longitúdinem diérum.

☩ Glória Patri et Fílio, * et Spirí-
tui Sancto.

℟. Sicut erat in princípío, et nunc
et semper, * et in sæcula sæculó-
rum. Amen.

☩ Kýrie, eléison.

℟. Christe, eléison.
Kýrie, eléison.

☩ Pater noster

Modlí se tiše až do:

Et ne nos indúcas in ten-
tatiónem.

℟. Sed líbera nos a malo.

☩ Salvos fac servos tuos.

℟. Deus meus, sperántes in te.

☩ Mitte eis, Dómine, auxiliúm
de sancto. ℟. Et de Sion tuére
eos.

☩ Nihil proficiat inimícus in eis.

4. I kdybych šel uprostřed stínu
smrti, † nebudu se bát zlého, *
vždyť ty jsi se mnou.

5. Tvůj prut a tvá hůl, * ty jsou
má útěcha.

6. Předě mnou prostíráš stůl *
proti těm, kteří mě sužují.

7. Hlavu mi mažeš olejem * a
můj opojný kalich, jak je pře-
krásný.

8. Tvé milosrdenství mě provází
* po všechny dny mého života.

9. Abych směl přebývat v Hos-
podinově domě * na dlouhé,
předlouhé časy.

☩ Sláva Otci, i Synu, * i Duchu
Svatému.

℟. Jako byla na počátku, i nyní,
i vždycky, * a na věky věků.
Amen.

☩ Pane, smiluj se.

℟. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se..

☩ Otče náš

A neuved' nás v pokušení.

℟. Ale zbav nás od zlého.

☩ Zachraň své služebníky.

℟. Kteří v tebe doufají, můj
Bože.

☩ Sešli jim pomoc ze svatyně.

℟. A ze Siónu jim pomáhej.

☩ Nic ať nad nimi nezmůže

℟. Et filius iniquitatis non ap-
pónat nocére eis.

℣. Et si mortíferum quid bíber-
int. ℟. Non eis nocébit.

℣. Dómine, exáudi oratiónem
meam. ℟. Et clamor meus ad te
véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Dómine, sancte Pater omnípo-
tens ætérne Deus: qui Fílium
tuum tibi coætérnum et consub-
stantiálem de cælis descéndere, et
de sacratíssima Vírgine María in
hoc témpore plenitúdinis incar-
nári voluísti, ut ovem pérditam
et errántem quæreret, et in hú-
meris própriis ad ovíle reportá-
ret; nec non ut eum, qui in latró-
nes íncidit, a vúlnerum suórum
dolóre, infúdens ipsi vinum
et óleum, curáret; béne ✠ dic et
sanctí ✠ fica hoc vinum: quod
de vite in potum hóminum pro-
duxísti, et præsta: ut, quisquis in
hac sacra solemnitáte de eo súm-
pserit vel bíberit, salútem ánimæ
et córporis consequátur: et si in
peregrinatióne fúerit, ab eódem,
tua grátia mediánte, confortétur;
ut via eius in omni prosperitáte
dirigátur. Per eúndem Christum
Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

Dómine Iesu Christe, qui te
vitem veram, et sanctos

nepřítel. ℟. A syn nepravoti ať
jim neuškodí.

℣. A když by vypili něco jedova-
tého. ℟. Ať jim nic neuškodí

℣. Pane, vyslyš mou modlitbu.

℟. A mé volání kéž přijde k tobě.

℣. Pán s vámi.

℟. I s duchem tvým.

Modleme se.

Pane, Otče svatý, všemohoucí
věčný Bože, ty jsi chtěl, aby
tvůj s tebou souvěčný a sou-
podstatný Syn sestoupil z nebe
a v této plnosti času se vtělil
z Nejsvětější Panny Marie, aby
hledal ztracenou a chybuující
ovečku, vzal ji na svá ramena
a donesl do ovčince; a také, aby
tomu, který upadl mezi lupiče, ze
svých vlastních bolestivých ran
nalil do jeho ran víno a olej, a tak
jej uzdravil; požehnej a posvěť
toto víno, kterému jsi dal vzejít
z révy v nápoj pro lidi a učiň,
aby kdokoliv v tuto posvátnou
slavnost z něj okusí a požije, do-
sáhne spásy duše a zdraví těla;
a pokud je na cestách, ať je jím
posílen, aby jeho cesta byla ve-
dena zdárně k cíli. Skrze Krista,
našeho Pána. ℟. Amen.

Modleme se.

Pane Ježíši Kriste, ty ses sám
nazval pravým vinným kme-

Apóstolos tuos pálmites appellá-
ri, et de ómnibus te diligéntibus
vínearum eléctam plantáre voluísti;
béne ✠ dic hoc vinum, et virtú-
tem ei tuæ benedictiónis infúnde:
ut, quicúmque ex eo sumpserit
vel bíberit, intercedénte dilécto
discípulo tuo Ioánne Apóstolo
et Evangelísta, síngulis morbis et
venénis pestíferis effugátis, san-
nitátem inde córporis et ánimæ
consequátur: Qui vivis et regnas
in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Orémus.

Deus, qui humáno géneri
panem in cibum, et vinum
in potum procreásti, ut panis
corpus confórtet, et vinum cor
hóminis lætíficet; quique beá-
to Ioánni prædilécto discípulo
tuo tantam grátiam contulísti,
ut non solum haustum venéni
illæsus eváderet, sed étiam in
tua virtúte venéno prostrátos a
morte resuscitáret: præsta óm-
nibus hoc vinum bibéntibus, ut
spirituálem lætítiam et vitam
cónsequi mereántur ætérrnam.
Per Dóminum nostrum Jesum
Christum **R.** Amen.

nem a své apoštoly nazýváš rato-
lestmi; ze všech, kteří tě milují,
jsi chtěl vypěstovat vybranou
vinici; požehnej toto víno a vlej
do něj moc svého požehnání,
aby každý, kdo z něj okusí nebo
se napije, na přimluvu tvého
milovaného apoštola a evange-
listy Jana, unikl všem nemocím
a škodlivým jedům a dosáhl tak
zdraví těla i duše; jenž žije a kra-
luje na věky věků. **R.** Amen.

Modleme se.

Bože, ty jsi pro lidské poko-
lení dal vzejít víno jako ná-
poj a chléb k pokrmu, aby chléb
posiloval tělo a víno rozjařovalo
lidské srdce. Ty jsi také svému
svatému a nejvyšší milovanému
učedníku Janovi prokázal tolik
milostí, takže nejen přestál požití
jedu, ale také v tvé síle vzkřísil ze
smrti ty, kteří byli jedem přemo-
ženi; učin, aby všichni, kteří toto
víno budou požívat, dosáhli du-
chovní radosti a života věčného;
skrze našeho Pána Ježíše Krista.
R. Amen.

Kněz pokropí víno svčcenou vodou.